

DE ILLEGALE TABAKSHANDEL COMPLEET IN KAART

Stand van zaken medio 2024

Ons land telt nog altijd 3 miljoen rokers, gezamenlijk goed voor ongeveer 3 miljard euro per jaar aan belastinginkomsten. Maar van alle tabak die zij consumeren, wordt ruim een kwart niet legaal in Nederland gekocht.

Hoe vinden al deze illegale sigaretten en pakjes shag hun weg naar de consument? De ondergrondse handel vindt verbazingwekkend genoeg allang niet meer achter gesloten deuren plaats. Het lijkt zelfs gemeengoed te worden in de maatschappij.

Dit is een uitgave van de Nationale Smokkel Monitor in opdracht van de Vereniging Nederlandse Sigaretten- en Kerftabakfabrikanten (VSK). Eerste druk, mei 2024.

Aan deze uitgave is de grootst mogelijke zorg besteed. Mocht u van mening zijn dat bepaalde cijfers of andere data onjuist zijn, horen we dat graag: redactie@smokkelmonitor.nl

Bronnen: Kantar, WSPM, S&P Global, Alvarez & Marsal, Global Financial Integrity, KPMG, Centraal Planbureau (CPB), Office Européen de la Lutte Antifraude (OLAF), Nederlandse Douane (Ministerie van Financiën), FIOD (Belastingdienst), Europol, EMPACT, EUIPO, EMSC, World Bank, ANP, De Telegraaf, Trouw, Algemeen Dagblad, Het Parool, NOS, Rheinische Post, Douane France, World Customs Organization, NSO Retail, JT International, DepositPhotos.

Een paar recente voorbeelden uit de praktijk:

- Een Poolse supermarkt in Den Haag: als je er om een pakje sigaretten vraagt, krijg je de vraag: "Smokkel voor 6 of namaak voor 4 euro?" Legale sigaretten worden hier allang niet meer verkocht.
- Er worden georganiseerde busreizen aangeboden naar Luxemburg en Duitsland om goedkoop te gaan winkelen. "Bespaar veel geld op (dagelijkse) boodschappen, rookwaren, drank, kleding en nog véél meer", belooft de website.
- Op berichtendienst Telegram en Snapchat zijn tientallen verkopers actief die illegale tabak voor vér onder de normale prijs aanbieden - en zonder scrupules aan kinderen onder de 18. Ze verkopen de sigaretten bij voorkeur per doos van 20 sloffen (4000 stuks).
- Er zijn meerdere Facebookgroepen en -berichten waarin buurtgenoten en vrienden hun diensten aanbieden: "Ik rij volgende week naar Luxemburg, voor wie kan ik iets meenemen? Alleen hele sloffen en svp vooraf betalen."
- Een Duitse krant schreef onlangs dat een Nederlandse vrouw voor 3900 euro aan tabak kwam shoppen. Op de foto bij het artikel zie je de winkelier vol trots de grote doos vol sigaretten en shag de auto intillen. In hetzelfde bericht staat dat een Nederlander voor 6500 euro zelfs de hele tabaksvoorraad opkocht bij een andere Duitse winkelier.

De Nationale Smokkel Monitor brengt de wereld van illegale tabakshandel en -smokkel compleet in kaart.

Van oorzaak tot gevolg en van onderzoek tot beleid. Hoe groot is het probleem van de illegale handel in tabak? Wat doen de FIOD en de douane om deze tegen te gaan? Kunnen overheid en bedrijfsleven de verboden handel nog stoppen? Het platform smokkelmonitor.nl biedt de meest uitgebreide, actuele en wetenschappelijk onderbouwde informatie.

Arnoud Ongerboer de Visser

Voorzitter Vereniging Nederlandse Sigaretten- en Kerftabakfabrikanten (VSK)

DE WERELDWIJDE HANDEL IN ILLEGALE SIGARETTEN EN SHAG BEDRAAGT **ELK JAAR TUSSEN DE 35 EN 40 MILJARD EURO**

IN FRANKRIJK WAS IN 2017 BIJNA 25% VAN ALLE TABAK ILLEGAAL **5 JAAR LATER WAS DIT GESTEGEN TOT 40%**

VORIG JAAR WERDEN IN ROTTERDAM, DEVENTER EN HAARLEMMERMEER ONDERGRONDSE FABRIEKEN ONTMANTELD, DIE **DAGELIJKS 1.000.000 STICKS KONDEN MAKEN**

DE STAAT LIEP HIERDOOR **750 DUIZEND EURO** AAN ACCIJSINKOMSTEN MIS. PER DAG

SIGARETTEN ZIJN IN LUXEMBURG GEMIDDELD **DE HELFT GOEDKOPER DAN IN NEDERLAND**

EEN PAKJE SHAG VAN 50 GRAM KOST IN DUITSLAND 10 EURO IN DE WINKEL. **IN ONS LAND € 25,-**

OP SNAPCHAT KOOP JE EEN PAKJE **OOST-EUROPESE DUNHILL VOOR € 5,-**

IN HET EERSTE KWARTAAL VAN 2024 **WERD 41% VAN ALLE** IN NEDERLAND GEROOKTE SHAG (AL DAN NIET ILLEGAAL) **GEÏMPORTEERD UIT ANDERE LANDEN**

IN EEN BUSJE GESMOKKELDE **SIGARETTEN UIT SERVIË** LEVEREN OP DE ZWARTE MARKT **MEER DAN EEN TON OP**

ILLEGALE HANDEL, SMOKKEL EN GRENSVERKEER

Er gaan enorme bedragen om in de illegale handel in tabak en de straffen zijn laag: dat stimuleert draaideurcriminaliteit

De Nederlandse Staat verliest jaarlijks ruim 1,4 miljard euro door in het buitenland gekochte en illegale tabaksproducten.

€1.401.507.696

Misgelopen
staatsinkomsten
per jaar

Door illegale handel, smokkel en over de grens gekochte tabak loopt de Staat dus enorme bedragen mis. Geld dat direct hadden kunnen bijdragen aan overheidsdoelen zoals preventie van jeugdroken, het voortbestaan van vele winkels en bedrijven of het geven van voorlichting.

Gevolgen van illegale handel en grensverkeer

Groots opgezette sigarettensmokkel financiert de georganiseerde misdaad. Het staat volgens de VN Veiligheidsraad in nauw verband met wapenhandel, drugscriminaliteit, mensensmokkel, uitbuiting en zelfs terrorisme.

Door de toenemende illegale handel via kanalen als Telegram en Snapchat komt tabak steeds makkelijker bij jongeren terecht

Het groeiende zwarte circuit ondermijnt het Preventiebeleid Jeugdroken. De controle op de leeftijdsgrens van 18 jaar is hierbij niet te handhaven. Er wordt niet voldaan aan regelgeving; het is onbekend wat er in illegale sigaretten zit en illegale fabrieken zijn bovendien verre van hygiënisch.

Illegale verkoop van tabak brengt de veiligheid van burgers in gevaar. Fabrieken en straathandelaren opereren niet op verlaten industrieterreinen, maar middenin bedrijvigheid. De handel wordt gewoon in woonwijken gedreven, waardoor buurtveiligheid in gevaar komt.

Het negatieve effect op de economie is evident. Winkeliers (zoals speciaalzaken en tabak & gemak-winkels) lopen klandizie mis; in sommige gevallen bedraagt het verlies van omzet meer dan 30%.

An aerial photograph of a residential street. The street is lined with multi-story brick buildings. Several cars are parked along the sides of the road, and a few are driving. There are some trees and small green spaces between the buildings. The overall scene depicts a typical urban residential area.

**DE HANDEL
WORDT GEWOON IN
WOONWIJKEN
GEDREVEN**

**DAARDOOR KOMT
DE BUURTVEILIGHEID
IN GEVAAR**

WAT ZIJN ILLEGALE TABAKSPRODUCTEN?

Illegale tabaksproducten zijn onder andere sigaretten en shag waarover geen belasting wordt betaald. Ze kunnen worden onderverdeeld in drie hoofdcategorieën:

SMOKKEL

Tabaksproducten worden (legaal) geproduceerd voor een specifiek land. Vervolgens worden die producten door smokkelaars illegaal vervoerd naar een andere markt. Op deze markt worden legale tabaksproducten zwaarder belast en moet er meer accijns over betaald worden, dus zijn deze producten duurder in de winkel.

VERBODEN PRODUCTIE (NAMAAK)

Verboden productie betekent dat sigaretten en shag zonder toestemming van de merkeigenaar worden nagemaakt (vervalst). Hiermee wordt het legale, gewettigde product van de merkhouder gekopieerd, om zo belasting en accijns te ontwijken en consumenten te misleiden.

NEP-MERKEN

Nep-merken ('Illicit Whites') worden door de FIOD omschreven als sigaretten zonder naam, of producten met een denkbeeldige of niet-geregistreerde merknaam. Het doel van de productie kan zijn om deze producten te smokkelen naar andere markten, of om ze illegaal te verkopen in het land waar ze geproduceerd zijn.

HOE DE STAAT ELK JAAR 1,4 MILJARD AAN ACCIJNS MISLOOPT

Heel veel mensen kiezen ervoor naar België, Luxemburg of Duitsland te rijden om hun rookwaar daar goedkoop in te slaan

Het verlies aan inkomsten voor de Nederlandse Staatskas - de accijns-waarde van in beslag genomen partijen illegaal geproduceerde tabak - loopt elk jaar op tot honderden miljoenen. Een flinke strop voor de overheid. Maar dit is slechts het topje van de ijsberg, want lang niet alle illegale tabak wordt in beslag genomen.

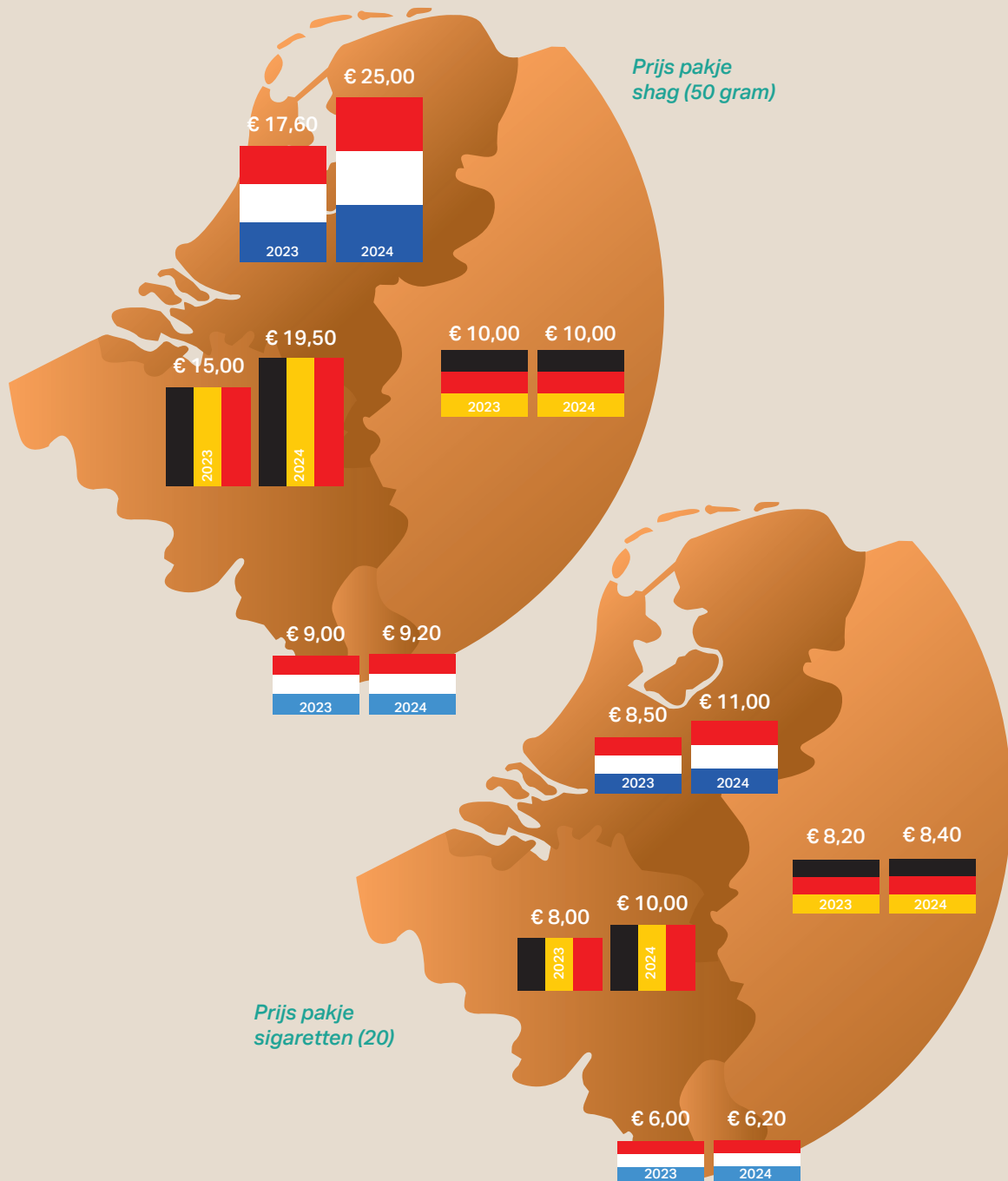
Een nog groter verlies lijdt de Nederlandse overheid door in het buitenland gekochte sigaretten en shag. Wanneer tabak in het buitenland gekocht wordt en in Nederland wordt gerookt, wordt daarover in ons land geen accijns of andere belasting betaald.

In Nederland koop je op de zwarte markt een pakje sigaretten voor 4 of 5 euro, waar je in de reguliere winkel meer dan een tientje moet afrekenen

Met het stijgen van de prijs van tabak wordt het nog aantrekkelijker om deze elders goedkoper te halen

Waarom smokkel zo aantrekkelijk is

In 2020, 2023 en 2024 voerde de Nederlandse overheid enorme accijnsverhogingen door op sigaretten en shag. Hierdoor nam het prijsverschil met tabak in België, Duitsland en Luxemburg nog verder toe.

Voor Nederlanders - zeker in het grensgebied, maar ook verder landinwaarts - is het steeds aantrekkelijker om tabak in buurlanden te halen.

“Tel uit je winst, als je net over de grens je kofferbak met sloffen rooktabak vollaadt en daarnaast nog even je tank goedkoper vult”, zegt Jan Hein Sträter, directeur VSK.

De Oosterburen verwelkomen de meeste ‘tabakstoeristen’. Ruim 20% van de in het buitenland gekochte verpakkingen is afkomstig uit Duitsland

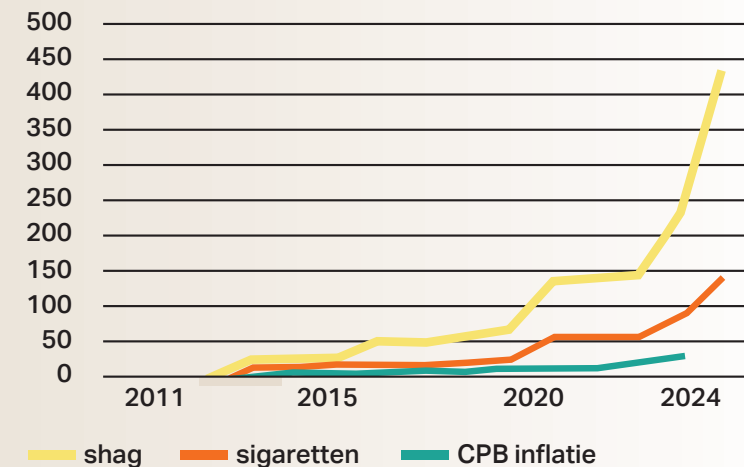
DE BELANGRIJKSTE OORZAKEN

De groeiende illegale tabakshandel wordt gestimuleerd door de steeds hogere accijnzen, waardoor de prijzen van sigaretten en shag in de winkel blijven stijgen. In landen waar dit het geval is (zoals bijvoorbeeld Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk) worden vaak meer illegale tabaksproducten verkocht. Hoe hoger de accijns, hoe meer consumenten op zoek gaan naar goedkopere sigaretten en shag.

Sinds 2011 is de accijns op tabak substantieel harder gestegen dan de inflatie.

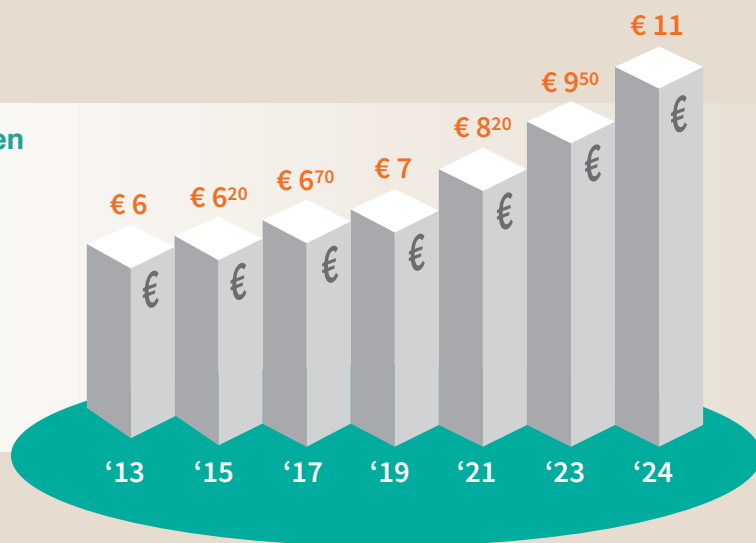
% accijnsverhoging versus inflatie

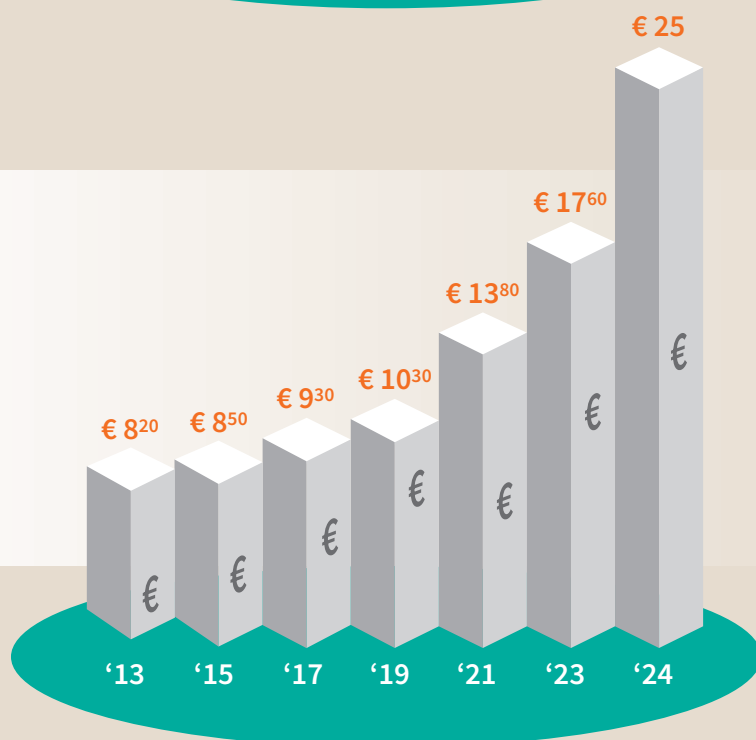
Rokers die op zoek zijn naar goedkopere producten, vinden al snel een alternatief in illegale producten. Het grote verschil tussen tabaksbelastingen in verschillende landen biedt kansen voor smokkelaars. Dit geldt niet alleen voor tabak, maar net zo goed voor alcohol: hoe groter de accijns- en prijsverschillen tussen landen, hoe meer illegale handel.

Winkeliers in de grensstreek kunnen hun winkels zo langzamerhand wel sluiten. Klanten komen er alleen nog voor vloeitjes en 'zelfmaak'-hulzen. Er wordt op de zwarte markt geen enkele leeftijdscheck gedaan, minderjarigen kunnen probleemloos aan sigaretten komen. De productie van ondergrondse sigaretten wordt nooit gecontroleerd. De arbeidsomstandigheden in clandestiene fabrieken zijn mensonterend. Wat verkopers ermee verdienen, wordt ook gebruikt voor allerlei andere criminele activiteiten: handel in drugs, wapens en mensen.

Prijs sigaretten

Prijs shag

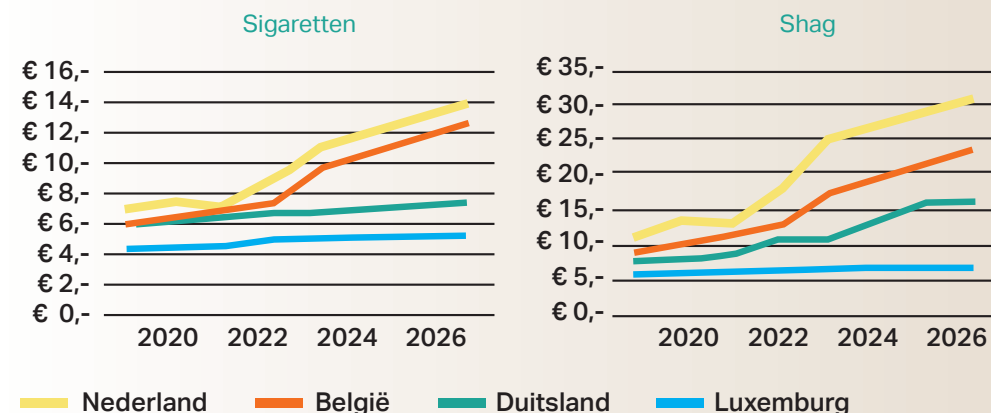

HET EFFECT VAN OVERHEIDSBELEID OP ILLEGALE HANDEL

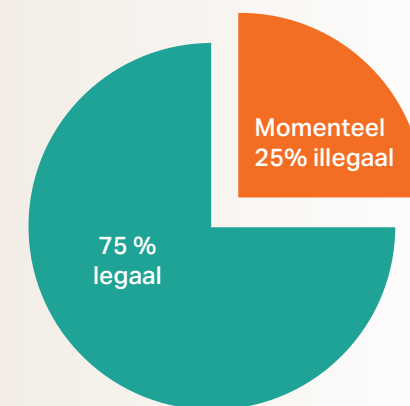

Het effect van accijns-stijgingen op de illegale tabakshandel wordt soms gebagatelliseerd. Toch blijkt uit internationaal onderzoek van Alvarez & Marsal (2021) dat snel achtereenvolgende accijns- en prijsverhogingen de illegale handel wel degelijk laten toenemen.

Prijzen Nederland versus buurlanden

Het punt waarop een roker besluit om illegale tabaksproducten te gaan kopen, wordt beïnvloed door verschillende redenen. Zo is de prijs van legale producten belangrijk en ook de beschikbaarheid van illegale alternatieven heeft hier invloed op. Ook is het besteedbaar inkomen van de consument van belang. Wanneer de stijging van de prijs groter is dan de stijging van het besteedbaar inkomen, daalt de betaalbaarheid van het product. Het belastingniveau en de hoogte van de prijs in de winkel hebben hier een grote invloed op. De algemene conclusie is dat illegale handel voornamelijk het gevolg is van betaalbaarheidsdruk.

Illegale tabaksconsumptie in Nederland

Van de totale geconsumeerde hoeveelheid tabaksproducten in Nederland was in de afgelopen jaren ruim 25% illegaal, of in ieder geval niet in ons land veraccijnsd.

Wat maakt de handel in illegale tabak zo aantrekkelijk voor criminelen?

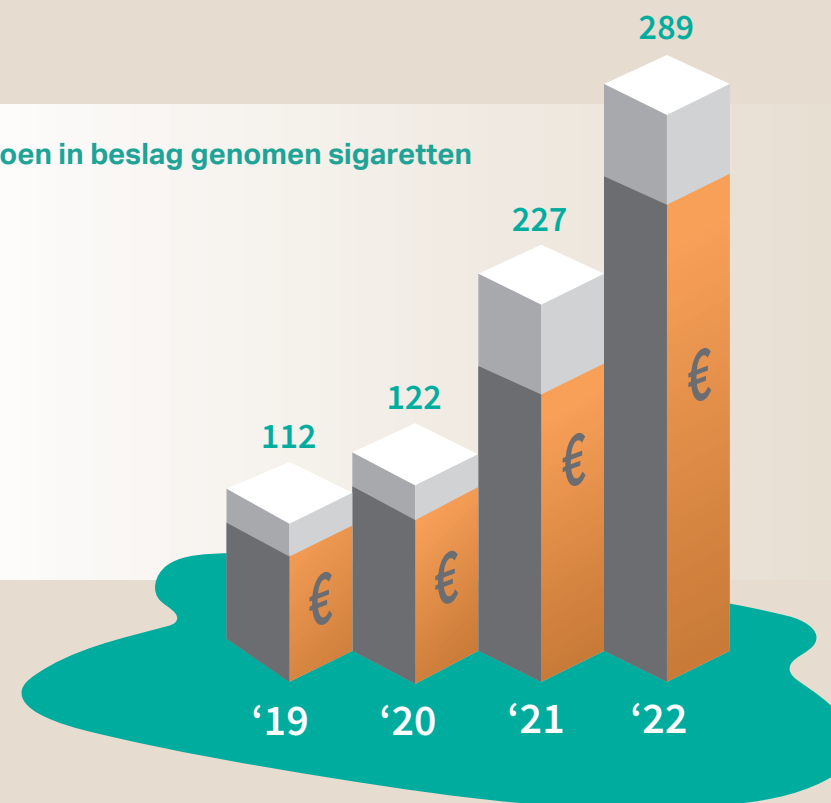
De straffen voor de verkoop van illegale tabaksproducten zijn laag in vergelijking met andere criminele activiteiten. De kosten voor de productie van namaak-sigaretten zijn vaak maar een paar cent per stuk. Dit maakt namaaksigaretten extreem winstgevend voor criminelen, die hierover natuurlijk geen accijns of belasting betalen. Een container met namaaksigaretten die Europa wordt binnengesmokkeld, kan tussen de 3 en 4 miljoen euro opleveren.

Sigarettenmokkel is geen licht vergrijp. We hebben het hier over ernstige georganiseerde misdaad. Het gaat over bendes die op industriële schaal smokkelen.

Maar ook gevaarlijke criminelen die andere illegale activiteiten financieren met de inkomsten die ze verdienen aan sigarettensmokkel.

Het smokkelen van illegale tabaksproducten is veel makkelijker dan bijvoorbeeld nagemaaakte auto-onderdelen of designerkleding. De Nederlandse overheid heeft in de afgelopen jaren winkels verboden om tabak in het schap te tonen en deze mogen daarnaast alleen in standaardverpakking worden verkocht. Dat zorgt ervoor dat vervalsingen veel makkelijker voor 'echt' worden aangezien.

Miljoen in beslag genomen sigaretten

EEN WERELDWIJD PROBLEEM

De illegale tabakshandel zorgt wereldwijd voor verloren overheidsinkomsten. Volgens het Europees bureau voor fraudebestrijding (*Office Européen de la Lutte Antifraude* of OLAF) lopen lidstaten miljarden aan belastingen mis.

“De tabaksconsumptie is in de EU de afgelopen jaren voortdurend gedaald. Echter, het aandeel van illegale consumptie blijft hoog en vertegenwoordigt 7,8% van de totale sigarettenconsumptie en een verlies van 8,5 miljard euro aan belastinginkomsten”, staat in de International Property Crime Threat Assessment 2022, gepubliceerd door EUIPO en Europol.

Global Financial Integrity, een onderzoeks- en adviesbureau uit Washington DC, onderzocht de georganiseerde en grensoverschrijdende criminaliteit. Met een jaarlijkse waarde van naar schatting 2 biljoen dollar, waarvan de helft uit vervalsing komt, is dit een enorme industrie.

Wat doen fabrikanten om illegale handel te voorkomen?

Voor VSK is de strijd tegen de illegale handel in tabak topprioriteit. Ze schakelen wereldwijd teams van voormalige wetshandhavers, douaniers, advocaten en inlichtingenofficieren in om illegale handel te voorkomen en te bestrijden.

Programma's om de strijd tegen illegale handel aan te gaan

Er wordt continu geïnvesteerd in de ontwikkeling en uitvoering van maatregelen die gericht zijn op illegale handel en nalevingsprogramma's. De leden van VSK spannen zich in om professionele teams en gedragscodes op te zetten.

Know your supplier

Een beleid om ervoor te zorgen dat leveranciers van tabaksbedrijven bekend staan als eerlijk en integer. Bijvoorbeeld dat zij vanuit een magazijn of vrachtwagenbedrijf geen goederen illegaal zullen verkopen. Maar ook dat tabaksbedrijven zich niet bezighouden met het leveren van materialen, machines of diensten aan illegale handelaren.

Beveiligingsprogramma's

Maatregelen die het risico op diefstal tijdens transport verlagen. Daarnaast moeten deze maatregelen de kans verkleinen, dat gestolen producten op de legale markt komen

Bestrijding van het witwassen van geld

Een beleid om de risico's van het gebruik van tabaksproducten om geld wit te wassen zo goed mogelijk te beperken.

Track and trace

Het verbeteren van de opsporings- en traceermogelijkheden van producten. Dit moet de tabaksbedrijven en wetshandhavers in staat stellen in te schatten of producten naar markten worden vervoerd waar ze niet voor bestemd zijn.

Know your market

Markt- en volumeontwikkelingen volgen om ervoor te zorgen dat producten in de juiste hoeveelheden worden geleverd. Dit betekent dat deze hoeveelheden in verhouding staan tot de legale marktvraag en consumptie in de beoogde markt.

Samenwerking met de overheid

Samenwerkingsverbanden met EU-lidstaten en wetshandhavers. Zo werkt VSK ook samen met de Nederlandse douane. Douaniers worden getraind om hen te helpen nepsigaretten van echte te onderscheiden. Privé-rechercheurs sporen verkopers van illegale sigaretten op en geven deze informatie door aan de autoriteiten.

De Nationale Smokkel Monitor verzamelt het laatste nieuws over de illegale tabakshandel en bijkomende criminaliteit uit (internationale) media.

NOS

Tabak weer duurder: pakje sigaretten voortaan 11 euro, shag 24 euro

Het Parool

De belasting op tabak vanaf maandag weer hoger: 'Mensen vinden 30 euro per pakje pas te veel'

NOS

27 miljoen illegale sigaretten gevonden in haven Rotterdam

AD

Pakje peuken in de winkel kost 13 euro, via Telegram 3,50 euro: handel in illegale sigaretten explodeert

deVerdieping
Trouw

Met de bus naar Luxemburg, voor vier sloffen goedkopere sigaretten

De Telegraaf

'Kwart van sigaretten is illegaal of komt uit het buitenland'

Scan de QR-code voor een overzicht van de meest recente berichten in de media

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

VSK laat regelmatig onderzoeken uitvoeren door onafhankelijke onderzoeksbureaus. Met deze actuele informatie kan de omvang van illegale sigarettenhandel in Nederland in kaart worden gebracht.

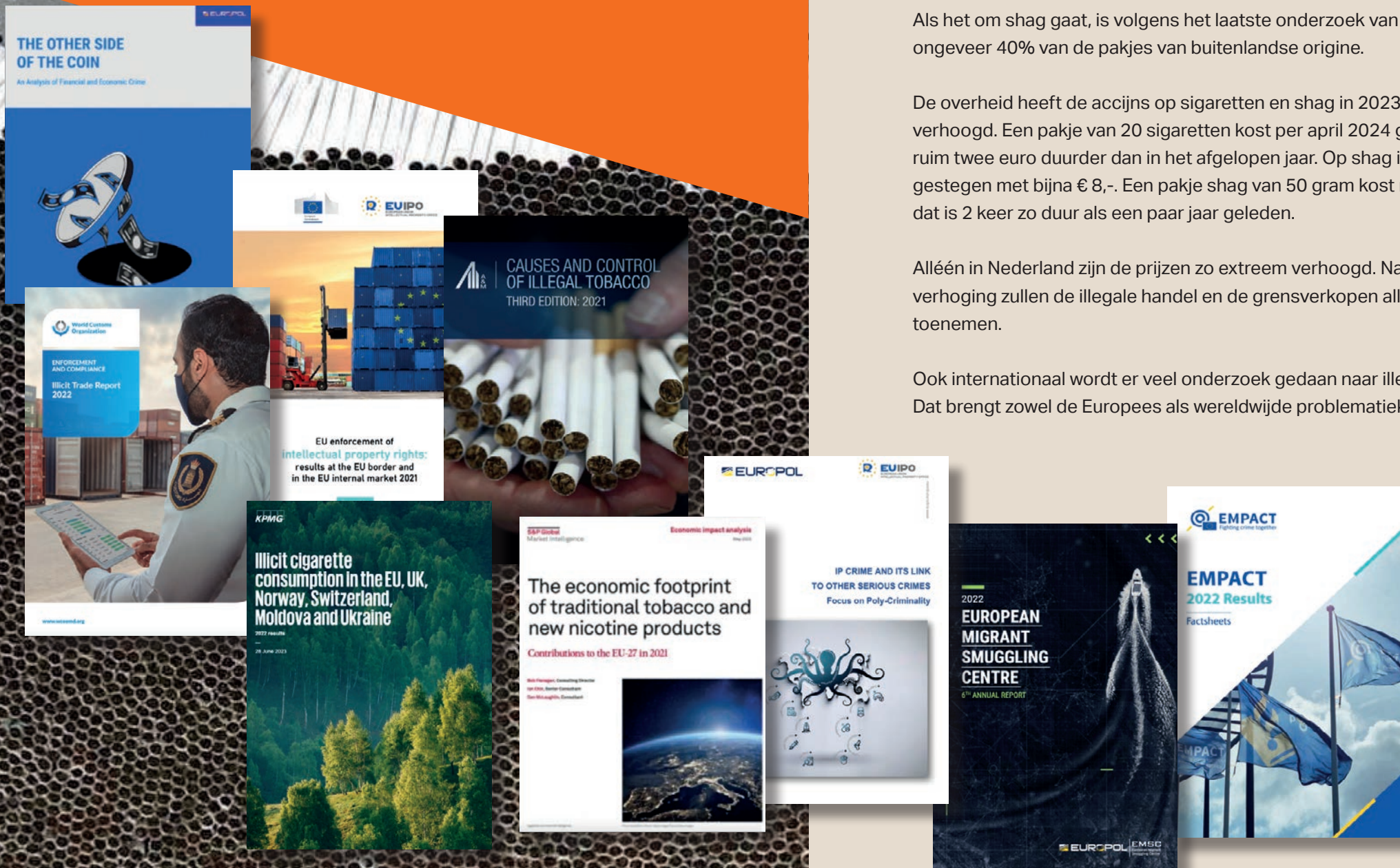
Jaarlijks worden in Nederland meer dan 3 miljard sigaretten gerookt, waarover in ons land geen belasting is betaald.

Als het om shag gaat, is volgens het laatste onderzoek van Kantar (april 2024) ongeveer 40% van de pakjes van buitenlandse origine.

De overheid heeft de accijns op sigaretten en shag in 2023 en 2024 nóg verder verhoogd. Een pakje van 20 sigaretten kost per april 2024 gemiddeld 11 euro, ruim twee euro duurder dan in het afgelopen jaar. Op shag is de overheidstoeslag gestegen met bijna € 8,-. Een pakje shag van 50 gram kost nu gemiddeld € 25,-, dat is 2 keer zo duur als een paar jaar geleden.

Alléén in Nederland zijn de prijzen zo extreem verhoogd. Na de laatste accijnsverhoging zullen de illegale handel en de grensverkopen alleen maar verder toenemen.

Ook internationaal wordt er veel onderzoek gedaan naar illegale sigarettenhandel. Dat brengt zowel de Europees als wereldwijde problematiek in kaart.

ONDERZOEK: KANTAR FMC & RYO PACK COLLECTION Q1 2024

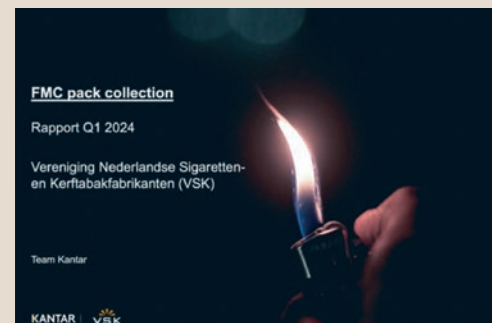
Onderzoeksbureau Kantar heeft in het eerste kwartaal van 2024 twee onderzoeken uitgevoerd. Doel van de onderzoeken: inzicht krijgen in koopgedrag van consumenten als het gaat om sigaretten en shag uit het buitenland en illegaal geproduceerde tabaksproducten. Het ene onderzoek richtte zich op sigaretten ('*factory manufactured cigarettes*' of FMC) en het andere onderzoek op shag ('*roll your own*' of RYO).

Kantar doet sinds jaar en dag in opdracht van VSK onderzoek naar de herkomst van in Nederland gerookte shag en sigaretten. Sinds 2021 registreren respondenten hun verpakkingen zelf via een online omgeving. Het onderzoek brengt in kaart welk deel van de hier geconsumeerde tabaksproducten afkomstig is uit het buitenland. Dit kunnen verpakkingen zijn die de consument zelf heeft meegenomen uit het buitenland, of in Nederland heeft gekocht (dat wil zeggen: niet in de reguliere winkel, waar alleen in Nederland veraccijnsde tabak wordt verkocht).

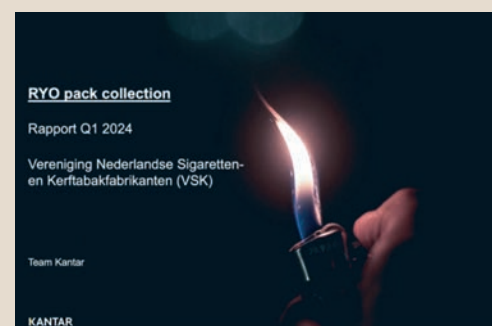
Doel van de onderzoeken: inzicht krijgen in koopgedrag van consumenten als het gaat om sigaretten en shag uit het buitenland en illegaal geproduceerde tabaksproducten.

Hoe wordt de buitenlandse handel blootgelegd?

- Van januari tot en met maart 2024 waren 858 sigarettenrokers en 652 shagrokers bereid tot deelname.
- Gedurende drie weken verzamelden respondenten hun sigaretten- en shagverpakkingen.
- In totaal werden 4.933 pakjes sigaretten en 2.400 shagverpakkingen geregistreerd.
- De respondenten registreerden één keer per week hun opgerookte pakjes in een online vragenlijst. In totaal vulden zij dus drie vragenlijsten in.
- De respondenten ontvingen elke week een remindermail om hun opgerookte pakjes online te registreren.
- Het merk, de dag van aankoop en het land van herkomst werden geregistreerd.
- Kantar analyseerde vervolgens de verpakkingen op merk en land van herkomst. Daarnaast werd gekeken naar relevante achtergrondkenmerken van de respondent.
- Elk kwartaal rapporteert Kantar de resultaten van de analyse aan VSK.

	2021 Q4	2022 Q1	2022 Q3	2023 Q1	2023 Q3	2024 Q1
% Verpakkingen uit het buitenland	11	15	19	14	25	24
% Personen met buitenlandse verpakkingen	20	16	19	16	26	26
% Belgische grensoverschrijdende handel (inwoners NL rond Belgische grens)	14	17	43	21	38	36
% Duitse grensoverschrijdende handel (inwoners NL rond Duitse grens)	31	17	33	21	49	48

	2023		2024 Q1
	Q1	Q3	
% Verpakkingen uit het buitenland	26	36	41
% Personen met buitenlandse verpakkingen	29	37	41
% Belgische grensoverschrijdende handel (inwoners NL rond Belgische grens)	51	59	63
% Duitse grensoverschrijdende handel (inwoners NL rond Duitse grens)	50	54	59

Conclusies FMC pack collection Rapport Q1 2024

Het aandeel buitenlandse verpakkingen dat is aangetroffen is vergelijkbaar met dat van een half jaar geleden. Het algemene aandeel van de niet-binnenlandse pakjes blijft stabiel op 24% (vs. 25% in Q3 2023). Ook het aandeel in de Duitse grensstreek (48%) is nagenoeg gelijk met Q3 2023 (49%). De handel in de Belgische grensstreek daalt iets (2%) naar 36%. Ten opzichte van een jaar geleden is het aandeel nog steeds veel hoger.

Conclusies RYO pack collection Rapport Q1 2024

In het eerste kwartaal van 2024 komt 41% van alle geregistreerde pakjes van over de grens. Dit is hoger dan in het derde kwartaal van 2023. Het aantal personen dat buitenlandse verpakkingen registreert is eveneens toegenomen. Ook in de grensstreken zien we een verdere toename van pakjes uit het buitenland. De meeste buitenlandse verpakkingen zijn afkomstig uit Duitsland (31%) en ook dit is gestegen ten opzichte van Q3 2023.

WSPM EMPY PACKS SURVEY, 4E KWARTAAL 2023

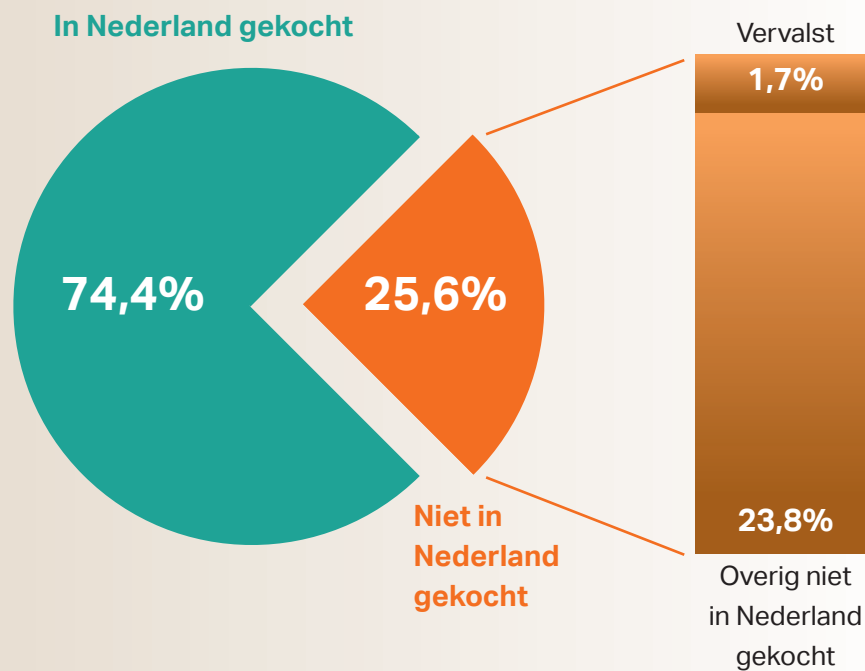
Onderzoeksbureau WSPM Group voert tweemaal per jaar een *Empty Packs Survey* ('lege-pakjes onderzoek') uit in opdracht van een aantal VSK-leden (British American Tobacco, Imperial Brands, Japan Tobacco International) en Philip Morris International.

WSPM brengt de hoeveelheid illegale en gesmokkelde sigaretten in kaart door lege pakjes te rapen van de straat en in vuilnisbakken in de 50 grootste steden van ons land. Het bureau analyseerde de herkomst van 7.000 lege sigarettenpakjes (goed voor in totaal 159.718 *sticks*), die zij tussen 30 oktober en 15 november 2023 vonden in (zwerf)afval in Nederland.

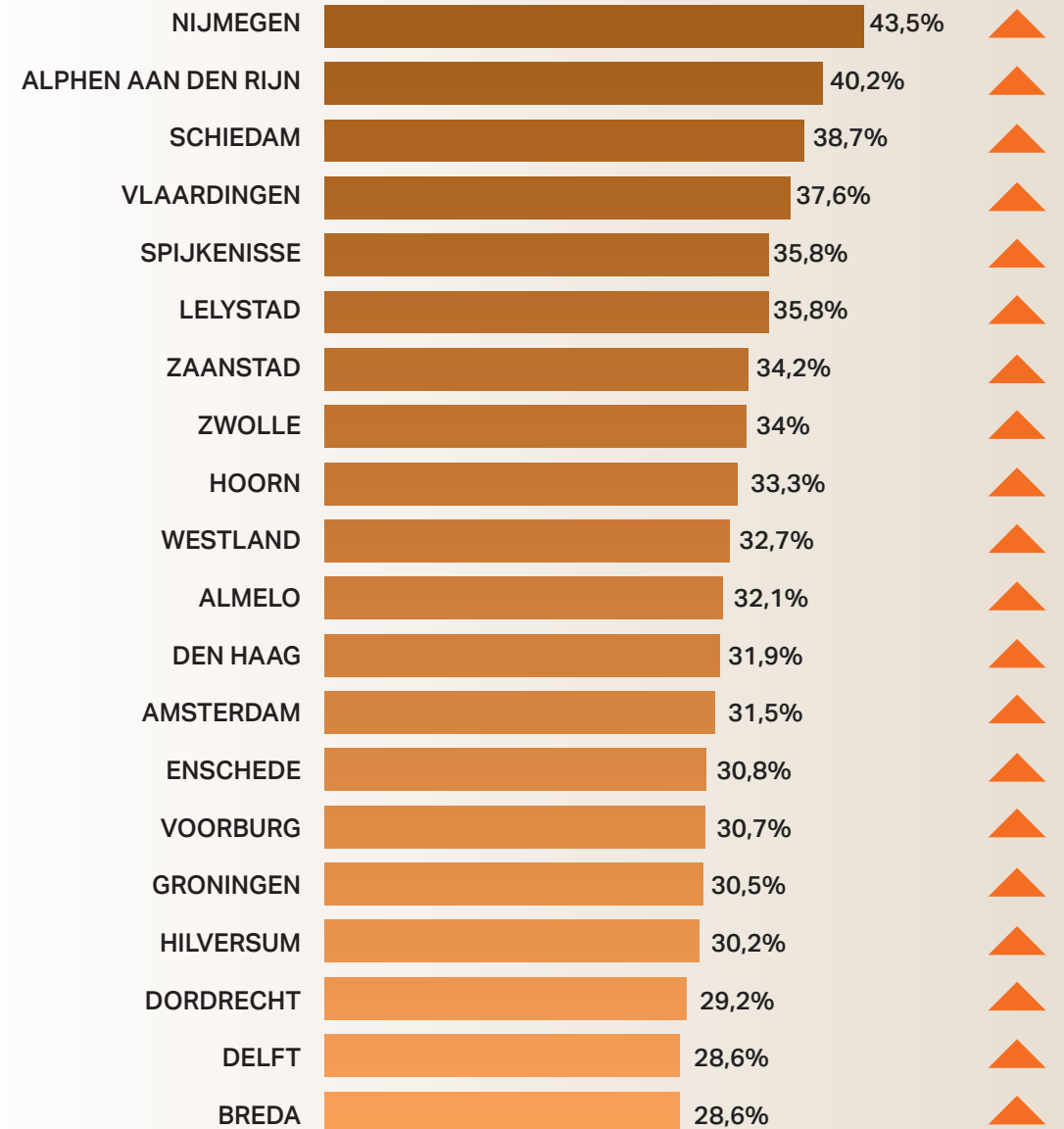
Belangrijkste bevindingen WSPM-rapportage 4e kwartaal 2023:

- Over 25,6% van alle gevonden pakjes was in Nederland geen accijns en/of btw betaald (dit was 17,8% in het 2e kwartaal van 2023 en 21,1% in het laatste kwartaal van 2022).
- De hoeveelheid aangetroffen vervalste sigaretten was 1,7% (1,1% in Q2 2023, 0,6% in Q4 2022).
- De meest aangetroffen merken waren Marlboro (11,7%), Camel (2,8%) en Winston (1,7%)
- In de volgende steden werden de meeste pakjes aangetroffen waarover geen accijns betaald was: Nijmegen (43,5% van alle pakjes sigaretten), Alphen aan den Rijn (40,2%) en Schiedam (38,7%).

% niet in Nederland gekochte sigaretten

Trend indicatie

HOE STOPPEN WE DIT?

De handel in illegale tabak is best te beteugelen: meer controle en preventie, zwaardere straffen voor criminele kopstukken en verkoopprijzen die elkaar internationaal niet al te veel ontlopen. De accijns op sigaretten en shag afstemmen met andere landen zou een eerste stap in de goede richting zijn.

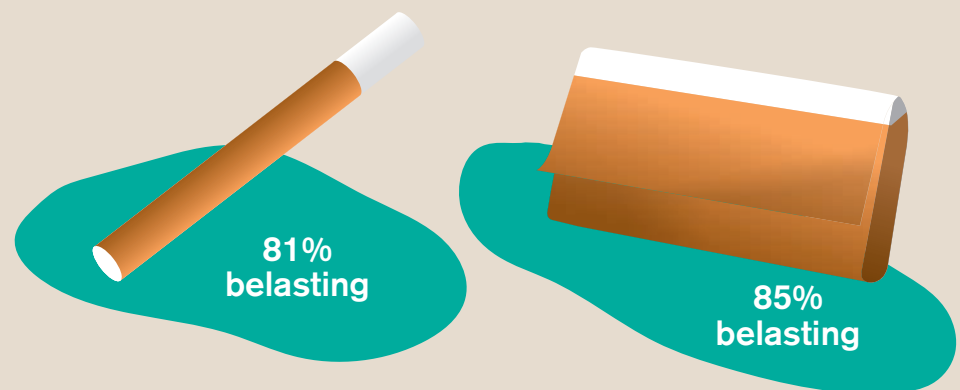
De zwarte handel in tabak vindt wereldwijd plaats. Door de betrokkenheid van de georganiseerde misdaad is een bestrijding van deze handel van groot belang. Dit kan alleen worden bereikt door samen te werken.

Belanghebbenden zoals beleidsmakers, regelgevers, belastingautoriteiten, handhavingsinstanties en legale tabaksbedrijven zijn hierbij betrokken. Alleen door in Europees verband samen te werken kunnen doeltreffende en uitvoerbare maatregelen worden genomen.

Als de overheid de accijns wil verhogen, zegt VSK: doe dat op een gematigde wijze, verspreid over meerdere jaren. Deze aanpak is in Duitsland al zeer succesvol gebleken. Grote, schoksgewijze verhogingen werken smokkel en criminaliteit alleen maar in de hand.

De legale tabaksmarkt in cijfers

- Totale marktwaarde (2023): € 4,5 miljard
- Belastingopbrengst (accijns + btw): € 3,8 miljard
- Aantal tabaksverkooppunten in Nederland (vanaf 1 juli 2024): 4.400

Verkooppunten

Zorg ervoor dat verkooppunten goed verspreid zijn over het land. Met grote prijsverhogingen en minder verkooppunten jaagt de overheid mensen de grens over of het illegale circuit in.

KORTE DOCUMENTAIRE: DE PRIJS VAN ACCIJNS

VSK werkt samen met de douane en FIOD om criminaliteit op te sporen en bestrijden, onder andere door inzet van privé-rechercheurs en het delen van kennis over illegale handel in tabak. Een van deze privé-rechercheurs komt aan het woord in de korte documentaire *De Prijs van Accijns*, die wereld van illegale sigaretten en shag belicht. Grootschalige smokkel, verboden fabrieken, handel via Telegram... criminelen bedenken steeds nieuwe manieren om hun illegale waar te verkopen.

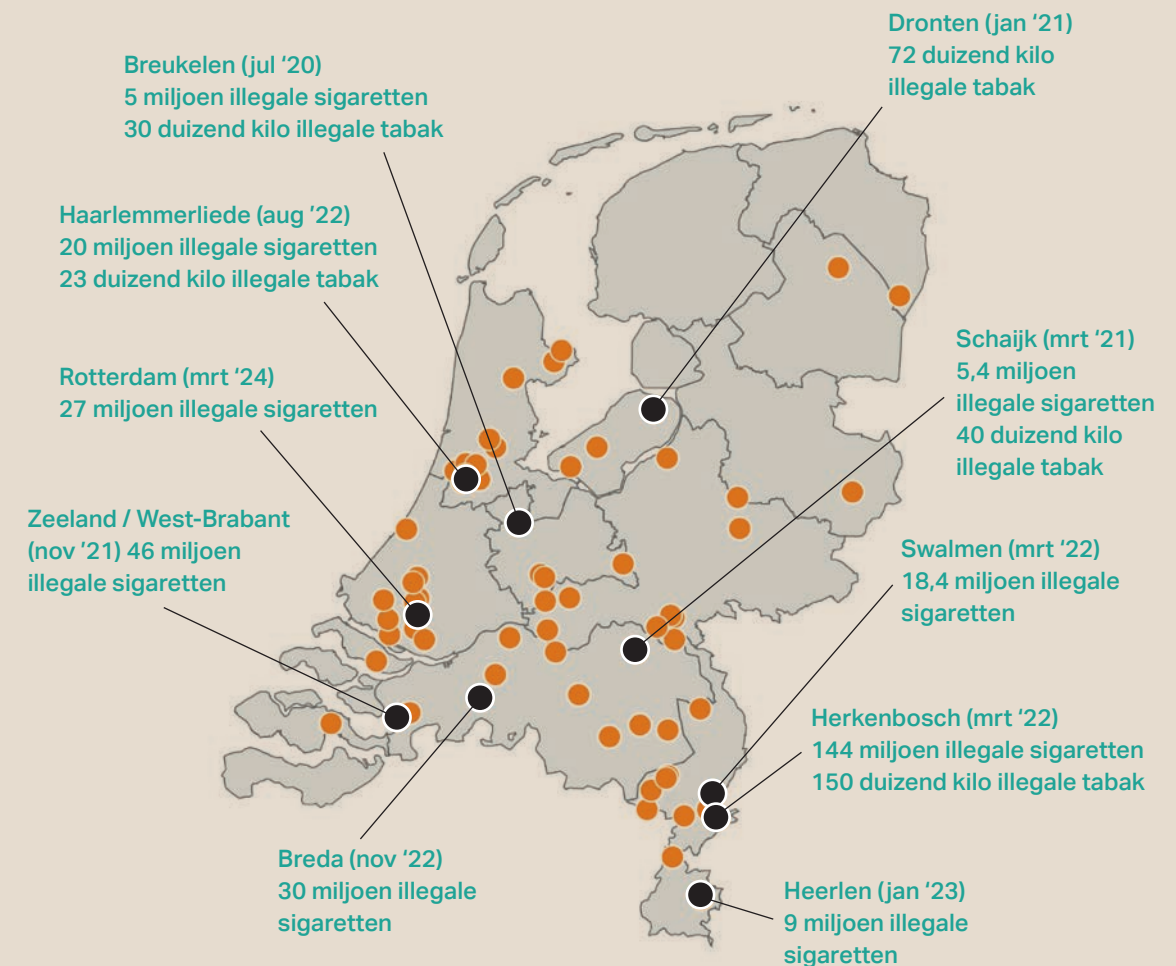
Scan de QR-code en bekijk de korte documentaire *De Prijs van Accijns* op YouTube:

INVALLEN FIOD EN DOUANE

FIOD en douane rollen regelmatig illegale fabrieken op en nemen illegale tabak in beslag. Dat Nederland een markt en doorvoerhaven van illegale tabaksproducten is, blijkt uit de vele nieuwsberichten over de opsporing van smokkel en de productie van illegale tabak.

In de afgelopen 5 jaar deden de douane en FIOD invallen op 71 plaatsen in heel Nederland. In vrachtwagens, loods en ondergrondse fabrieken werden enorme hoeveelheden accijnsloze tabaksproducten ontdekt.

In totaal namen de autoriteiten 657 miljoen illegale sigaretten, 539 duizend kilo tabak en bijna 11 duizend kilo waterpijptabak in beslag. Trieste recordhouder in dit overzicht is (de haven van) Rotterdam. Hier zijn sinds 2019 meer dan 120 miljoen illegale sigaretten aangetroffen.

**SINDS 2019 WAREN
ER 71 INVALLLEN DOOR
DE NEDERLANDSE
DOUANE EN FIOD**

**DE OPBRENGST:
657 MILJOEN ILLEGALE
SIGARETTEN EN
539 DUIZEND KILO
TABAK**

De Nationale Smokkel Monitor is een initiatief van VSK, de Vereniging Nederlandse Sigaretten- en Kerftabakfabrikanten. De leden van deze organisatie zijn vijf Nederlandse en internationale bedrijven: Japan Tobacco International (JTI), Landewyck Tabak Holland, Van Nelle Tabak (onderdeel van Imperial Brands), British American Tobacco (BAT) en Heupink & Bloemen Tabak.

De Vereniging heeft als doel het behartigen van de belangen van de – in Nederland gevestigde – fabrikanten en importeurs van sigaretten en shag. Zij richten zich op het voeren van gesprekken met stakeholders. Denk hierbij aan de overheid en politiek, de handel, belangenorganisaties, media en het publiek.

VSK wil een betrouwbare gesprekspartner zijn op het gebied van tabak-gerelateerde onderwerpen. Hierbij gaat het om transparantie en relevantie. Ze geven heldere standpunten en leveren constructieve suggesties en bijdragen als het gaat over de tabakssector en roken.